



VASÁRNAP

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES CSALÁDI LAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTHFALUSI JÓZSEF,
ev. ref. lelkész.

TÁRS SZERKESZTŐ:
PAÁL GUSZTÁV,
ev. ref. koll. tanár.

KIADJA:

Az Erdélyi Ref. Egyházkerület
„Egyházi Ertekezlete“

Megjelenik:

minden vasárnap egy iven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor.
Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

hová a lapba szánt kéziratok

— reklamációk és —

előfizetési pénzek küldendők

— Maros-Vásárhely, —

Szentgyörgy-utca 9. szám.

— ev. ref. lelkészi lakás. —

1906. október 27—31.

Ez az időpont nemzeti életünk folyásának mindig legjelentősebb szakasza leendő. A nagy fejedelem, II. Rákóczi Ferenc és bujdosó társai hamvainak hazahozatala s az őket hazaárulónak bélyegző 1715. évi törvény eltörlése, mind oly mozzanatok, amelyek a magyar nemzet életében egy szebb, boldogabb jövő hajnalhasadását jelentik.

E napokon átadjuk magunkat az emlékeknek. Ez emlékek igaz, elsősorban fájók. Hirdetik, hogy a magyar nemzet történelme nemcsak napsugárból szövődött, hanem könnyek permétéből s a megaláztatások keresztjeinek hordozásával hőseink homlokára font mártir-koronákból. De nemcsak nemzetünk történelméről hirdetik ezt. Szent vallásunkról, a református hitről s általában: a magyar protestántizmusról.

Azok a bilincsek, amelyeket azért kovácsoltak annak idején, hogy nemzetünket lánczra fűzzék: nemcsak nemzeti hőseinknek, hanem a magyar protestántizmus hithőseinek is voltak szánva és a gályák és a máglyák nemcsak a nemzeti hősöknek, hanem szent vallásunk diadalmas bajnokainak is megszerezték a vértanui halál dicsőségét . . . Ausztria s az osztrák császári hatalom erőszakoskodásai, nemzetrontó támadásai, a pápizmussal s ennek sötét hadaival a katolikus szerzetesekkel s főleg a jezsuiták-

kal szövetkezve, hányszor akarta megvalósítani Kollonits Lipót biboros-érsek jelszavát: Magyarországot előbb katolikussá, azután németté, végül koldussá kell tenni!

Am emlékeink felemelők is egyszersmint e napokon. Hirdetői annak, hogy ahol az Urnak lelke van, ott a szabadság! Erdély dicső fejedelmei Bocskay, Bethlen Gábor, a Rákócziak, Thököly Imre s midezek mellett II. Rákóczi Ferenc: a magyar nemzeti és vallásszabadság bátor védői, hősi harcosai s kivált ez utolsó áldott vértanuja! Emlékeink felemelők is tehát! És örök igazságról tanítanak . . . Arról, hogy a protestáns felvilágosodás s az evangéliumi hit ereje: megvilágosítja, elkötelezi, megedzi és megerősíti a lelkeket az eszmények önfeláldozó szolgálatára. Igaz magyar embernek pedig legszentebb eszménye: a hazaszeretet és vallás!

II. Rákóczi Ferenc nagy fejedelmünk és bujdosó társai hamvainak hazahozatala s honi földbe elhelyezése: legyen azért mindnyájunk őszinte ünnepe. De emelje lelkünkben ez ünnep jelentőségét a reformáció emléknepje is, boldog örömmel vallva és tanuskodva arról, hogy a magyar protestántizmus szelleme szülte a magyar nemzeti és vallásszabadság legkiválóbb hőseit, áldott vértanuit s ezek között II. Rákóczi Ferencet és bujdosó társait is.

Tóthfalusi József, lelkész.

Legyen világosság!

— Irta: S. Váradi Albert. —

A tudatlanság sötét utain tévelygett az emberiség, míg föl nem tűnt számára a bethlehemi csillag, mely megváltást, üdvöt hirdetett.

Bár voltak egyesek, kik az igazságot, habár nem is a maga teljes világosságában -- hirdették; a legnagyobb rész sötét tudatlanságban, durva erkölcsatlanságban élt. Nem csoda tehát, ha az értelmesebbek várva-várták a Megváltót, kit az Isten megígért a régi atyáknak. S a megváltás órája ütött. Az idők teljességében elküldé Isten az ő egyszülött fiát, a Jézus Krisztust, hogy mindenki, aki őbenne hiszen, el ne veszszen, hanem örök életet vegyen!

Ha Krisztus születése előtt a tudatlanság, a vakhit, a tévelygés szürke köde nyomta a szíveket és az elméket: Krisztus evangéliumában a világosságnak tökéletességre vezérlő napja ragyogott fel. Ha a születés, a rang, a vagyon áthidalhatatlan falként állott fenn; ha a zsarnokság és hatalom volt az uralkodó erő: Ő benne az egyenlőség, a testvériség és a lelki szabadság apostola jelent meg.

Derengeni kezdett. A tudatlanság sötét fellegei lassanként elszéledtek. S az Urnak egy „*legyen*“ szavára *lett világosság!*

Hódított az új világ.

Lassan-lassan elnémult a táltosok bűgő éneke, nem hallatszott az áldozatra szánt fehér lovak nyeretése, kialudt a keremel (áldozó hely) tüze. Csak titkon égett az ősi hithez ragaszkodó szív.

S gyűltek egyre a hívek a Krisztus által megbontott zászló alá.

De voltak, a kik ellent akartak állani ez új irányúnak, a kiknek sértette szemeiket a *világosság*: hadat üzentek az igazságnak.

Jöttek az üldözések. És az új vatlás hiveire keserű napok következtek.

Jaj a kegyetlen Neró korában: a keresztyéneket százával összefogdosva rémitő módon végezték ki. „Vad állatok bőrébe varrva kutyákkal tépették szét, vagy keresztre feszítették, vagy nap szálltakor fákllya gyanánt éjjeli világitásra gyújtották meg őket stb.“ . . . (Tacitus Annales XV. 44.)

De a keresztyénséget az üldözések nem rettentették el az új hittől, sőt inkább külsőleg és belsőleg egyaránt megszilárdították. Növelték a hívek között az összetartást, önmegtartózkodást és önfeláldozást.

A keresztyéneknek nemcsak akkoriban, de most is vannak még ellenségei. És ezen ellenséges tábort épen azok alkotják, kik magukról azt tartják, hogy ők a szeretet és békesség kertészei, hogy ők azok, akik az igaz és helyes uton járnak; vallásukról, hogy csak az az egyedül idvezítő. De alább felsorolt tetteikkel elárulják, hogy ők bizony nem

egyebek, mint: „bárány bőrébe öltözött farkasok!“ akik hirdetnek szeretetet s cselekszenek gyűlöletet, hirdetik az irgalmasságot s művelik az irgalmatlanságot, a kegyetlenséget; azaz — mint a példabeszéd mondja — „vizet prédikálnak s bort isznak“.

S ezen ragadozó farkasok vad csordáinak fővezérei voltak az embertelen Kollonics Lipót és Szepcsényi György. Kik Pozsonyban saját elnökletük alatt bíróságot állítottak fel és ide megidéztek az összes magyar protestáns papokat és tanítókat, kiket e törvényszék fej és jószágvesztésre ítelt. Itt csak annak számára volt kegyelem, ki áttért a katolikus vallásra, különben gályarabságra hurczoltatott, hol ezen gyalázatos hiénák embertelen kínzásokkal gyötörték. De a protestánsok ártatlanoknak érezvén magukat: a hosszas erőszakoskodások, sanyargatások daczára, sőt a halálos kínzások közepette is hívek maradtak hitükhöz és nem hagyták cserben a Krisztus zászlaját, mely alá sorakoztak, hanem szenvedték az igazságtalanul rájuk mért büntetéseket vallásukért.

Ily siralmas állapotokat éltek keresztül az ártatlan protestáns gályarabok, míg aztán végre ártatlanságuk kiderült és felvirradt számukra a szabadság hajnala. Ugyanis 1676. február 12-én Ruyter Holland admirális közbenjárásával lehullott kezeikről a bilincs. Elnémult a lánczcsörgés, az evezők csobbanása, el a kínzók durva átka s a szenvedők jaj kiáltása. De ezt az örömet már csak kevesen érték meg Nagy részök már pihent a sirban megharcolván az élet nehéz harcát s megtartván a hitet.

Ezután a gályáknak még élő szegény vértanui szétesztlottak a protestáns országokban.

Hasztalan volt a pápásoknak minden buzgolkodása az üldözésekben, mert az igazságot elnyomni nem sikerült pedig velök volt a hatalom. Igen! velük volt a hatalom, de ezekkel volt az Ur! Ki nem hagyta el azokat, a kik érette háborúságot szenvedtek.

Daczára annak, hogy Jézus Krisztus megmutatta a helyes utat az emberiségnek, mégis már az apostolok után nem azon haladtak, mert voltak, kik arról letéritették . . .

Igy volt ez sokáig, míg végre aztán akadtak egyesek, kik nyomára jöttek, hogy a Krisztus tanait eltévesztették szem elől, hogy azokkal éppen ellenkezőt tanítanak. A kik ezt nem nézhették el szükségesnek tartották tehát visszavezetni az eltévedt nyájat az igazi utra. — Ezért volt szükség a reformációra, melynek épen most szentelünk ünnepet.

És tovább már nem üzhette aztán a római pápa visszaéléseit, mert jött a wittenbergi egyszerű barát, *Luther Márton*, a Krisztus szeretetétől áthatott szívevel, rettenthetetlen bátorsággal emelve fel tiltakozó szavát a Krisztus testében eláradt visszaélések ellen,

bátor támadást intézve a Jézus Krisztus anyaszentegyházát lealacsonyító üzérkedés és lélekvásár ellen, merész fellépésével, hatalmas hullámokat verve, ezereket meg ezereket hódítva, ragadva magával.

És jött *Zürich* csendes, higgadt, éles látásu edzett jellemű, a cselekvésben és végrehajtásban ép oly erős és határozott reformátora, *Zvingli Ulrik*, hallatva az isteni szót: „*az igazság Istentől származik! Semmit sem félünk, hogy a római zsarnokság eltiporjon, mert mellettünk van az Isten-igéje, segítségünkre van a keresztyén szabadság és az Isten kegyelme!*“

Es jött ezek nyomába Genf lelkes reformátora, *Kálvin János* és utánna a többi!

Es midőn a fejsze a fa gyökerére vettetett, az eddig hatalmas Róma megrémülve tusakodik, hogy mit lehetne tenni ez ellen? De most már nem volt mit tenni, nem lehetett oly könnyen elfogatni őket és megégetetni, mint *Husz Jánost* és társait, mert most a reformátorok körül már egész népek, országok, fejedelmek állanak védelmezve őket . . . Nem volt egyéb hátra, mint ezeket kiirtani. Tehát megkezdődtek a vallásháborúk, meg az irtás, a pusztulás. Ezren, meg ezren estek áldozatul s haltak meg a hitért. S e borzasztó vérengzések dacára sem fojthatták el a római hiénák az újraéledt üdvös eszmét. Az igazságnak győznie kellett. A jó ügy diadalát mindenütt vérnyomok jelzik az emberiség történetében. S a reformációnak is keresztül kellett esni a szomorú vérkeresztiségen. De a küzdelemből, annál inkább megtisztulva, annál fényesebben került ki.

A reformáció volt az az erő, mely felszabadította az emberiséget a római pápaság mindenható hatalma alól.

A reformáció kezdetétől a mai napig soha meg nem szűnt Róma ujabban meg ujabban kérdés tárgyává tenni létezési jogunkat. S a reánk szórt vádak és kárhóztatások célja nem egyéb, mint egy nagy zavart idézni elő az állami és társadalmi viszonyokban.

S protestáns öntudatunkra hivatkozva, mit felelhetünk ezen vádakra Rómának?

— „Erős támadások ostromaival, hosszú és véres harcok küzdelmeivel kellett megvívnia protestáns anyaszentegyházunknak, az idő hosszú során keresztül, a miket ti vádolók, ti intéztetek ellene és a melyeknek célja volt elnyomni, eltiporni, megsemmisíteni azt; de ime, nem ti győztetek! A pápa áldotta meg azt a kardot, a melyet ellenünk küldött sereg fővezére vett a kezébe; de ime a kard éle megtörött a protestáns népek lelkesültségének kemény szirt kövén és a csatából mi jöttünk ki győztesen. Dacára a jezsuitáitoknak, a szomorú és szégyenletes emlékü inquisíciónak; dacára a kitiltó és kiátkozó rendeleteknek, dacára a hosszú, kínos el-

elnyomatásnak, midőn a hatalom és erő minden fegyvere elő volt szedve ellenünk; áll ma is és állani fog örökké protestáns anyaszentegyházunk, védve Istennek csodálatos ereje által.

Megkereszteljük mi is gyermekeinket, mint ti. — Eltemetjük halottainkat a hitnek, az evangéliumnak épen azon vigaszával, a feltámadásnak ugyanazon reményével, mint ti. És az emberi szívnek sokszor kiaszott, kopár, terméketlen földjét megtermékenyíteni igyekszünk az evangélium megelevenítő vizével mint ti. A cél, a hová törekszünk ugyanaz, a hová ti is igyekeztek, sőt maga az eszköz is ugyanaz, *csak az ut nem egy!*“ — Ez a mi feleletünk.

— „Mi senkit sem kárhóztatunk, senkit ki nem átkozunk hitéért. Tiszteljük az egyéni meggyőződést minden nyilatkozataiban s azt valljuk, hogy az üdvösségre vezető út egyik keresztyén felekezet előtt sincs elzárva, mivel az üdvösség nincsen kizárólagos birtokába adva sem a *rómainak*, sem a *wittemberginek*. Azonban, míg mi ez elveket nyíltan valljuk, míg mi a békeesség lobogóját tartjuk kezünkben s hirdetjük, hogy „*egy a mi Mesterünk!*“ hogy Isten előtt nincsen személyválogatás, mert minden nemzetség kedves előtte, a ki jót cselekszik; míg mi katólikus testvéreinket Jézus Krisztus eme szavaival köszöntjük: „*békesség tinétek!*“ és a békét valóban fenntartani igyekszünk velük, mert erős meggyőződésük az, hogy az Istennel való békességre vezet az az ut is, a melyen ők haladnak: addig a katólikus egyház nagyjai, onnan Rómából, a szeretetlenség, a gyűlölet magvait hintegetik a világ minden tájai felé a keresztyénséget szétválasztó hitcikkeket kovácsolnak, hadat üzenve a korszellemnek, a szabadgondolkodásnak, a vallás és sajtószabadságnak, a józan felvilágosodásnak és mindennek, a mit a modern társadalmom nehéz küzdelmek árán vívott ki“ . . .

És mi lennénk-e mégis a békétlenség magvait hintegetői? A reformációt s a protestántizmust terheli-e a vád azokért a zavarokért, a melyek az egyház s társadalom békéjét itt is, ott is oly gyakran feldulják? A protestáns államok nyujtanak-e fészket az anarchistáknak, a kommunistáknak, a nihilistáknak? S azokban talál-e buja talajra az a veszedelmes áramlat, mely esküdt ellensége minden fennálló vallási és társadalmi rendnek, minden nemesebb irányu intézménynek és pusztító harczra készül a mai társadalom ellen? . . .

De jön egy nap, — bizonyára jönni fog, a mikor Isten ítélő széke elébe állítatunk mindnyájan s jaj lesz annak, a ki megméretvén, könnyűnek fog talóltatni! . . .

Ime ker. testvéreim! annyi szenvedés és viszontagság után végre ismét a helyreállított hitben tisztelhetjük Istenünket. Most már a maga tiszta evangéliumi világosságában áll előttünk a szeretet val-

lása. Tisztán láthatjuk rendeltetésünket, pályánkat és célunkat. Most már csak haladnunk kell a Krisztus által megnyitott s a reformátorok által újra megvilágított utoz, mely üdvösségre vezet.

Ehhez az annyit szenvedett puritán valláshoz ragaszkodjunk hiven, maradjunk mindvégig állhatatosak abban s ha szükség áldozatokat hozni érte ne sajnáljuk ne kiméljük a fáradságot.

És e világos hitben élve: Istent tiszteljük lélekben és igazságban, szent és fedhetetlen életünk által. Ez legyen a mi legfőbb gondunk. Örömünk és kötelességünk mindörökké!

Küzdelem a szociáldemokrácia ellen.

A székelyudvarhelyi róm. kath. plébániai templom belsejét renoválták. A templom felszentelésének ünnepével kapcsolatosan ezen egyház lelkipásztora Sz.-Udvarhely kulturális életében emlékezetes esemény színhelyévé varázsolta e helyet. „Keresztény szociális kurzust“ hozott össze.

Tekintettel a kurzus felekezeti alkalmára s arra a körülményre, hogy az összes szereplők kivétel nélkül *róm. kath. vallásuak*, sőt nagyrészt *néppártiak*, a kurzusnak felekezeti színezete volt. Ám a kurzus vezetői csak az általános „keresztény“ jelzöt ismerték el, mely szerint az általuk propagált szociális irányzatnak minden lelkiismereti kényszer nélkül részese lehet *minden* keresztény ember, sőt még a zsidó is: tehát én is erre az álláspontra helyezkedem s ebben a *keresztény* ujságban szólok ehhez a „Vasárnap“ olvasóit is olyan közlelől érdeklő dologhoz. A tárgy jelentősége okozza, hogy behatóbb ismertetést írok a dologról, sőt kritikai megjegyzésektől sem tartozkodom.

Október 21-én, vasárnap volt a kurzus első napja. A vármegyeháza zsufolásig megtelt érdeklődő közönséggel, melynek nagyrésztét a szokott „vasárnapi közönség“ tette, de az értelmiség is nagy számmal volt képviselve élén a vármegye főispánjával Ugron Ákossal.

A gyűlést gróf Mikes János főesperes-plebános nyitotta meg tartalmas és nagy várakozást keltő beszéddel.

Sajnos, az aznapi előadások a várakozást ki nem elégítették. Miután a gyűlés megválasztotta elnöké Szentiványi Károly róm. kath. papot, a katolikus körök szövetségének igazgatóját, s a néppárt Uj Lapjának főszerkesztőjét, — Haller István ugyancsak az Uj Lap felelős szerkesztője állott fel szólásra, hogy a kurzus irányát s legfőbb célját jelezze, a keresztény szociálistizmus céljait, törekvéseit körvonalozza. De ezt a célát vagy nem akarta, vagy nem tudta elérni.

Ki kellett volna fejtenie, mi is voltaképen a szociáldemokrácia? Mi a végcélja, mik a harci eszközei, mik az erősségei, mik a gyöngéi? — Ezzel szemben mi a keresztény-szociálistizmus végcélja, mik

az eszközei, erősségei, melyekkel a harcz sikerét biztosíthatja?

Nem tette. Téves kiindulással ismertette pár szóban a kommunista-kiáltványt, az ujkori szociálistizmus alapelveinek foglalatját, aztán — *re bene gesta* — „legyőzte“ a szociáldemokráciát. Következetlenséggel vádolta a mozgalmat, mert a munkások jobbléte érdekében sztrájkokat küzd végig, holott a kiáltvány szerint elő kellene mozdítania az elszegényedést s a jelen társadalom összeomlását. Majd azt próbálta bizonyíthatni, hogy a megjósolt elszegényedés, a tőkék nagymérvű koncentrációja nem következik be, sőt a munkásnak is sokkal jobban van dolga, mint előbb volt. Ám azért mégis segíteni kíván a munkáson — akinek jól van dolga — a keresztény szakszervezetek által. Az általa ajánlott mozgalom tehát csak gazdasági és erkölcsi lenne. Hogy milyen keretek között mozogna, arról nem szólott. De szidta a szocialista vezetőket, akik mint valami baromcsordával rendelkeznek a néppel s minden gonoszra vezetik. A különben jó szónok fiatal ember nem meggyőződéssre, hanem hangulatkeltésre pályázott. S ezt, a nagyobbára vasárnapi publikumnál, mely a kor nagy kérdései iránt teljesen tájékozatlan, el is érte.

Utána Szalánczy Andor munkás szólalt fel. Amit a keresztviből Haller a szociáldemokrácián rajta hagyott, azt ő mind leszedte. Ötletes beszédével a „hazátlan bitangok“ gyalázó emlegetésével sok éljont és tapsot aratott. Pozitívum a beszédjében az volt, hogy sajnálta a czéhrendszert, megróttá a liberálistizmust, mely a nagytőkét rászabaitotta a kisiparra. Olyan özönvíz előtti közhelyek ezek, amelyek a különben talentumos szónok közgazdasági ismeretekben való abszolút járatlanságára vallanak, vagy azt igazolják, hogy tudása ellenére beszélt.

Denique a két szónok teljes tájékozatlanságban hagyta a közönségnek azt a részét, mely nem elégzik meg a lapok elcsépelel frázisaival, hanem egy öntudatos akció alapjául szolgálható, habár rövid, de mégis megbízható tájékoztatást, a tudomány fegyvertárából vett kritikát és irányjelölést várt.

A csalódást csak fokozta a következő szónok: Meisel segesvári plebános, aki a *nép vasárnapjáról* beszélt. Pillanatnyi hatásra vadászva, a dologhoz nem illő vcczelődéssel profanizálta a komoly témát, leirta, korholta, megróttá a vasárnap megszenteltetésének, sajnos, általánosan ismert jelenségeit; arról azonban már egy kukkot sem szólott, hogy tulajdonképen *mit* is kellene hát tenni. Igaz, hogy felhozva példának a *protestáns* angolok és *protestáns* erdélyi szászok vasárnap megszentelését (miből némelyek arra a helyes következtetésre jutottak, hogy térjen át a székely katolikus is protestáns hitre.) Csakhogy ezek a példák a *magyar* viszonyokra nem alkalmazhatók. Más az angol, a szász és más a székely!

(Folyt. köv.)

Rákóczi arczképe előtt.

Hazánk és szabadságunk hősi védője, II. Rákóczi Ferencz!

Hálás szívvel hajlunk meg dicső emléked előtt, mert senkisémet áldozott többet, senkisémet szenvedett többet hazánkért, mióta magyar lakik e földön, mint te.

Fejedelmi biborban születél, dus örökség maradt reád s te mégis hazátlan árva lettél,

hogy porladó hamvaiddat az egész haza, a te néped: Rákóczi népének porai közé helyezzük el. A vágy valósággá lett. Nemzetünk kicsinye, nagyja együtt zarándokol utolsó utadon veled, hogy a távol idegenből haza hozzon. Utad diadal menet s igazságszolgáltatás Isten által. Példaadás arra, hogy a ki hű a reábizottakban: elnyeri az élet koronáját!



bizonyosságul a bibliai igéknek: a kiket szeret az Úr azokat megpróbálja. Nemcsak. Még magyar voltodtól is megakart fosztani a durva önkény, gyalázat törvényét hozván ellened s hősi társaid ellen.

Am örködött feletted, áldott hamvaidd s drága emléked felett az isteni gondviselés és a nemzeti kegyelet. Késő századok hű magyar fiainak szive összedobbant egy vágyban, abban,

Köpcsisédnél buzgó imádsággal borulunk le Isten előtt. Imánk: őszinte hálaadás. De egyszerűsággal buzgó könyörgés, szívből jövő es-deklés, hogy a te példaadó emléked szüntelen előttünk lebegjen; buzdítson minket Istenfélelemre, emberszeretetre; nemzetünk szabadsága, nagysága érdekében tovább folytatandó önfeláldozó, diadalmas harcra.



Isten igéje.

Istenben vetett bizalom.

Ne féljete azoktól, akik a testet ölik meg, a lelket pedig meg nem ölhetik; hanem inkább féljetez attól, aki mind a lelket, mind a testet elvesztheti a gyehennában. Nemde vehetni két verebecskét egy-két filléren? de mégis csak egy sem esik azok közül a földre a ti Atyátok nélkül. Nektek pedig fejetek hajszála is mind meg van számlálva. Ne féljete azért, ti sok verebecskénél drágábbak vagytok.

Máté 10, 28—31.

Vajjon a sors keze-munkája-e, ha egy verebecske elpusztulva földre esik, vagy fejednek egy hajszála lehull? Igen, a sors keze, ha annak nevezed mindazt, amiben a határozott szándékot nem ismered fel. De nem a vaksors keze, ha az események mélyébe behatolsz s utángondolsz mindannak, ami azokat is irányítja. Mert még a legjelentéktelenebbnek tetsző dolgok és események is bizonyos szükségszerűség alapján folynak. Semmi sem történik a sors, vakeset, véletlen alapján. Minden megmásíthatlan, feltátoztat hatlan rend, örök törvény alapján történik.

Ez a rend — az Isten akarata: örökkévaló, változhatatlan, tökéletes, mint maga az Isten. Élőhited által Isten gyermekének vallod magad s így Ő a te atyád; az események forgásában az ő akaratának megnyilatkozásait látod s megnyugszol mindenben, mivel tudod, hogy amit Isten veled akar — az úgy jó, igaz és szent.

Azért-kérve-kérlek, vézd ezeket szivedbe. Bizzál Istenben és soha ne kételkedj benne. Legfőbb gondod az legyen, hogy Isten akaratát teljesítsd s az ő szent országának dicsőségét szolgálj. Ekkor bizonyos lehetsz, hogy ő szeretetével övez körül s megsegít. Ne félj ellenségtől s ne ijesszen, ha kötelességeid teljesítése közben támadnak, ha irigykednek, fondorkodnak ellened. Ne félj, te sok verebecskénél drágább vagy! És ha bármi történik veled, ha vihar zúg fölötted, ha villám cikázik feléd — ne félj, bizz magad Istenre. Ne félj azoktól, kik a testet ölik meg! . . . Haladj egyenes úton Isten akarat szerint s boldogulni fogsz.

Mátyás szobra.

Leszállt az éjjel, csöndes már a város,
Elhallgatott a harangok szava, —
Csupán a zászlók lengő szárnya szálldos,
De nem tolong az ünneplők raja;
Magában áll a nagy királynak szobra, —
És néz merőn — messzi napnyugatra.

Körötte állnak hős vezérei:
(— Kezökben fegyver, diadalmi zászló —)
Ország Balázs, hadrontó Kinizsy . . .

Mélyen a porba hajlik idegen lobogó — . . .
És amint ül és amint néz merőn:
Csodás zenének hangja száll felé az égen.

. . . Csodálatos sereg kél a csillagok között . . .
— Nyílnak Fejérvár os sirboltjai —
Arczuk ragyog, sugár fejük fölött . . .
Csattognak jobbfelől a bérczek ormai . . .
Villan a bárd a várad i hegyen —
És jönnek mind: dicsően, fényesen.

. . . Szólal a Szent: üdvözlégy hitvédő utód!
A Könyves mond: áldott nagy szellemed,
Mely fényes napnál is sugározóbb!
A kúnverő hős bárdját hajtja meg . . .
S ki elpusztult honát új életre hozá,
Hódolatát — egy könnycseppben adá . . .

És jön utánok dalják fényes csapata:
— Mind büszke hős, mind levente vitéz —
A bölcs fejedelem győztes tábora,
Kelvén a sirból — hódolásra kész,
Vezérük int: im, szülőfölded népe!
Te voltál éltünk — tetteink vezére!

És elvonulnak ékes harci rendben;
— Fegyver villog, a zászlók hajtva mind —
A nagy király csak ül a néma csöndben —
És sas-szeme nyugotra néz megint.
Ám harci dal zendül most napkelet felől:
. . . „Régi magyaroknak hős vezéről . . .“

Oly bús a dal, beszéde oly kesergő . . .
És a szív tőle mégis ég — lobog! . . .
— . . . Jön a sereg, mint elboruló felhő —
S Kinizsy szól: „ezek a bujdosók . . .
Kik életüknél jobban szerették a hazát . . .
Bérük: hogy czenk utódok őket kiátkozák . . .“

Villámlik a királynak fényes tekintete,
— Látni fenséges arcán vészthordó borot —
S mig nyugat felé villan hősi kardja éle —
Fejéről a bús seregnek nyújtja a koszorut . . .
És haragos szavaktól zendül az érczajak:
Legyen igazság! . . . vagy — ismét porba sujtalak!

Incze Béla.

Kegyesség útja.

Nézzünk Jézusra.

Egy versenyről olvastam, mely fiatal béresek közt történt. Egy darab földet kellett nekik fölszántaniok, s az volt a nyertes, a ki a legegyszerűbb barázdát tudta huzni. Legtöbben közülök ugyancsak görbe barázdát huztak mikor a munkát elvégezték, az egyik versenybíró így szól a versenyzők egyikéhez: „Fia-

tal barátom, hová nézett ön, mialat szántott?“ „Szorosan az ekére függesztettem tekintetemet, s vigyáztam, hogy az ekevas egyenesen haladjon.“ „S éppen azért,“ szolt a bíró „folyvást hol jobbra, hol balra hajlott, s minden barázda, amelyet huzott görbe. Hát maga hová nézett?“ kérdezte tovább, a másikhoz fordulva: „Én“ — felelt amaz „a barázdára néztem, a melyet az ekém huzott, azt hittem, hogy akkor majd nagyon egyenes lesz.“ „Pedig azért még sem az lett az eredmény „mert a maga barázdája is távol van tőle, hogy egyenes legyen.“ Ekkor a harmadikhoz fordult: „Es maga mire irányozta tekintetét?“ „Én a két borona közt, folyvást arra a fára néztem, mely a szántóföld tulsó oldalán, épen egyenesen előttem állt. Csak ez az ember ment egészen egyenesen, mert határozott, biztos czélt tartott szem előtt. Ez a példa megértetheti velünk ennek a mondásnak mély bölcsességét: „Nézzünk a Jézusra.“ Járj egyenesen, de ezt csak akkor teheted, ha szemedet egy biztos, mindig egyformán előtted álló célra függeszted. „Jézusra a hit kezdőjére és bevégezőjére nézni“ az a legbiztosabb óvszer a félrelépés ellen.

Nézz fölfelé.

Egy fiúnak a történetét mondom el, aki tengeri szolgálatba állt. Az első ut alkalmával azt kérdezte tőle a kapitány: „Fiú, tudsz-e póznára mászni“ és ő igennel felelt. Azt hitte hogy tud, mert otthon gyakran mászott fára, hogy madárfészkeket szedjen. Egy napon fölszólította a kapitány, hogy másszon föl az árbocra, hogy onnan körültekintsen. De amint a hajót a hullám hol fölemelte, hol lejjebb sülyesztette, s a szegény gyermek érezte, hogy az árboc is úgy inog ide-oda, mint ahogy azt otthon a vén fa a kertben sohasem cselekedte, akkor olyan különös érzés fogta el, s azt hitte, mindjárt leesik az árbocról. A jószívű kapitány, aki fiúyelemmel kísérte a fiút s talán szintén félt, hogy leeshetik, fölkiáltott: „Gyerek, nézz fölfelé, nézz fölfelé!“ A fiu fölfelé nézett, és mentve volt. Már szédülni kezdett, s ha még tovább is a hullámokra néz, bizonyosan lezuhan és halálát leli; de mihelyt fölfelé nézett, minden veszély elmúlt. A nap nem ingott ide-oda, így hát a fiu is elfelejtette félelmét; kötelességét jól elvégezte. s baj nélkül lejött ismét. Számodra is kedves testvérem, ez a legjobb jelmondat: „Nézz fölfelé!“ Ha az életnek körülted zajgó hullámaira nézel: elkezdesz reszketni, szédülni, s attól félsz, hogy el kell buknod, el kell veszned: „Nézz fölfelé! Nézz fölfelé!“

Spurgeon után.

Egyháztársadalmi élet.

— **Lelkészi beiktatás.** Megható szép ünnepélynek voltak részesei a szamos-jákótelki ev. ref. egyház hivei október 21-én. E napon iktattatott be Szathmáry Gyula rendes lelkész papi állomásába. E nap volt hivatva 3 évtized sanyarúságainak és szenvedéseinek véget vetni. Igen, mert e kettős egyházköztség majdnem 3 évtized óta volt kénytelen nélkülözni az őriző pésztert s ezen idő alatt az egykor virágzó s jólétnek örvendő egyházköztség a megpróbáltatások egész láncozatát szenvedte át, ami teljes anyagi romlását vontta maga után. A nyáj szétszlott, idegen próféták férköztek a szívekhez s az egyetértő hívők serege megbomlott. Ámde az isteni gondviselés kegyelme áldó tekintetével e nyomorgó egyházköztség felé fordult s egy munkabíró, tetterős, nemes tradíciók közt nevedett ifjút adott neki pásztorul. A hívők érezték a nagy nap jelentőségét, érezték, hogy vallásos életükre nézve egy egészen új, jobb és szebb jövőt ígért feljűk, mert vallásos ihlettel teljesedett meg szívűk, szent öröm ömlött végig arczukon, mikor a harangok hívogató szava megszólalt, és csakhamar szorongásig töltötték meg a templomot. Majd az orgona bűgása újabb lendületet adott a lelkek szárnyalásának s mikor az új pap alakja megjelent a szószéken, a magasztosultság és meghatottság drága gyöngye csillogott meg a szemekben. Az a beszéd, melyet az új lelkész a Pál apostol I. Tim. I. 12. felvett igék alapján tartott, kitörülhetetlen nyomokat hagyott a hívők lelkében, nemkülömben Paulai Viktor beiktatást eszközölő lelkész magas szárnyalású beszéde is. Amily epekedve sovárogtak a hívők egy rendes pap után, ép' oly határtalan szeretettel köszöntötték az új lelkészt, kire bizony nehéz feladatok megoldása várakozik. De bizunk abban, hogy aki egy Sándor János (ny. esperes) környezetében nevedett, az magával hozta azon a nagy és nemes erények csiráit, amelyek azok megoldását feltételezik. Adja Isten, hogy minél fényesebben tölthesse be hivatását s minél sikeresebben munkálkodjék az Ur szőlőjében.

M—y.

H i r e k.

— **Bibliai olvasó kalauz.** A népek felett uralkodik az Isten. Zsolt. 45, 6. Ézsaiás 40, 17. Azokat megítéli Zsolt. 98, 9. Megszaporítja és elfogyasztja Jób 12, 23. Préd. 1, 4. Minden népek örvendjenek Istennek. Zsolt. 47, 2. Jaj azon népnek, mely önboldogságát elhanyagolja, pld. Korázin, Kapernaum. Mát. 11, 21—24. Jeruzsálem Mát. 23, 37. Isten is elhagyja az olyan népet, Jer. 7, 29. Elvész az értelem nélkül való nép. Péld. 11, 14.

— **Olvasóinkhoz.** A „Vasárnap mai számát ígéretünkhöz képest megküldöttük egyházkerületünk összes lelkészi hivatalainak, előfizetőinknek, sőt azon atyánkfiaiainak is, akik egyidőben lapunkra előfizettek ugyan, de később olvasóink sorából visszaléptek. Ne vegye senki rossz néven a kopogtatást. Nem magunkért, hanem felekezeti érdekeink védelmében szent vallásunk diadaláért küzdünk, s ehhez kérjük a segítséget, a buzgó támogatást. Ha minden olvasónk csak egy előfizetőt szerez, már nagyot segít rajtunk. Ezt pedig úgy hisszük, hogy ismerőseik, jóbarátaik körében könnyű szerrel megtehetik.

— **Rákóczi és reformációi ünnepélyek az erdélyi ref. egyházban.** Egyházkerületünk igazgató tanácsa f. hó 18-án tartott üléséből, körrendelet útján hívta fel az összes lelkészi hivatalokat és a kollegiumok előjáróságait arra, hogy Thököly Imre és II. Rákóczi Ferencz erdélyi fejedelem és bujdosótársai hamvainak hazahozatala alkalmából, a reformáció emlékével kapcsolatban, alkalmi istentiszteleteket tartsanak. Az istentiszteletek tartására összes egyház községeinkre kötelezőleg f. hó 28-át (vasárnap) állapította meg.

— **A protestáns irodalmi társaság közgyűlése elmarad.** Vettük a M. I. T. ünnepségét előkészítő bizottság értesítését, melynek értelmében az Irodalmi Társaság, a Belmissziói egyesület, a Tiszántúli egyházkerület lelkészi értekezlete e hó végén és nov. hó elejére tervezett hajduböszörményi összejövetelüket a Bocskay szobor készen nem léte miatt 1907. május havára halasztották.

— **A marosi egyházmegye közgyűlése.** Marosi egyházmegyénk f. hó 24-én Maros-Vásárhelyt a ref. teányiskola helyiségeiben közgyűlést tartott, a mely e nagy erkölcsi testület súlyának megfelelően nagy érdekkel folyt le. A közgyűlés főbb tárgyai voltak az esperesi és egyházmegyei tanácsi előterjesztések és jelentések, új lelkészek és tanítók bekebelezése és a tisztujítás, amely lelkes odaadással tüntetett a régi tisztviselői kar mellett, a kik az önként lemondott s a lemondást visszavonni semmiképpen nem akaró Molnár Lajos egyházmegyei pénztárnokon kívül mind újra is választottak.

Esperes: Ravasz János, főjegyző Benedek Dénes, aljegyző és levéltáros Visky Gyula, számvevők Kocsi Dániel és Tóth László, tanügyi előadó Kovács László, egyházmegyei pénztáros Nagy József, ügyész Biró András, helyettes ügyész Boér Károly, tanácsbírák világi részről Bodó Sándor, Páll Károly, Hints Miklós, tanácsbírák, egyházi részről Tóthfalusi József és Molnár Lajos, köztörvényszéki (fegyelmi) bírák Madaras János, Szántó Elek, Rozsnyai István, dr. Sebess Jenő.

— **II. Rákóczi Ferencz bölcsője.** Kolozsvárt mozgalom indult meg, hogy II. Rákóczi Ferencz bölcsőjét, mely az erdélyi ereklyemuseum-egylet tulajdona, a budapesti és kassai ünnepélyek alatt az ereklye

muzeum helyiségében közszemlére kitegyék. Posta Béla egyetemi tanár muzeumi-őr a kérésnek eleget tett s intézkedett, hogy az ünnepségek alatt e drága ereklyét bárki megszemlélhesse.

— **A békéscsabai választás.** Achim András, a mandátumától megfosztott paraszt szocialista képviselő mandátumáért igen heves küzdelem folyt Beliczay függetlenségi és Pető Sándor dr. demokrata jelölt között. Az eredményt késő este hirdették ki. E szerint Pető Sándort 202 szótöbbséggel képviselővé választották.

— **Lelkészi jubileum.** Megható ünnepélynek volt részese e hó 14-én a marosujvári ev. ref. egyház. Jancsó Lajos esperes, marosujvári lelkész, lelképásztori működésének 25 éves fordulóját ünnepelte meg. Az ünnepély megható színtere a díszes templom és kényelmes, édes otthon adó parochia volt. Az ünnepély istentisztelettel kezdődött, hol az invocációt a gyülekezettel együtt az egyházmegye területéről összesereglett 22 pap énekelte, majd felhangzott a marosujvári dalkar „Erős várunk“-ja, mialatt Veress Károly gerendi lelkész szállott fel a szószékre, hogy imádkozzék. Majd Szécsi Ferencz felvinczi lelkész tartott a 118. zsoltár 24. verse alapján ünnepi beszédet. Végül a jubiléus Jancsó Lajos lépett a szószékre, hogy az Ur színe előtt buzgó imájában köszönje meg, hogy szolgálatában negyedszázadon át megsegítette őt. A Hymnus eléneklése után véget ért az ünnepelésnek egyik része, hogy következzen a díszes paplakban a másik, mikor gr. Bethlen Sándor egyházmegyei főgondnok, Szabó Albert h. bányanagy, egyházmegyei műszaki tanácsos, egyházközségi főgondnok élén a presbiterium és egyházközség képviselőinek, hol látható vala a főpatronus gr. Teleki Ádám is, tartalmas, igaz ragaszkodást és tiszteletet sugárzó beszédben emlékezett meg a szeretett lelképásztor 25 éves multjáról. Végül az államiskola népes és díszes testülete jött Jóvián Antal igazgató vezetésével, hogy 25 évnek áldásos együttműködéséért az elismerés pálmáját nyujtsa át a nemes és nagy nemzeti munkában mindig oly hiven segítő, többször vezető, irányító lelképásztornak. A szép ünnepélyt közebed zárta be, a melyen elhangzott jó kívánságokhoz, mi is, örvendő szívvel csattakozunk.

Hirek az országból

— **Az államkincstár feleslege.** A pénzügyi kormány néhány banknál és takarékpénztárnál az államkincstár fölöslegéből letétképen 6 millió koronát helyezett el. Legutóbb október 6-án helyezett el Wekerle Sándor pénzügyminiszter 20 millió koronát a budapesti pénzügyintézeteknél; ezuttal kizárólagosan azok az intézetek jutottak pénzhez, melyek kimaradtak a listából. A pénzügyi helyzete a kormány intézkedése nyomán érezhetőleg megkönnyebbült.

— **Egy darab történelem** A hivatalos lap közölte, hogy a király Ludvigh Gyulát, az államvasutak elnök igazgatóját az államtitkári névvel és jelleggel tüntette ki. Az erről szóló királyi kézirat így hangzik: Kereskedelmi magyar miniszterem előterjesztésére Ludvigh Gyula belső titkos tanácsosomnak, a magyar államvasutak igazgatósága elnökének, az államtitkári címet és jelleget adományozom. Kelt Bécsben, 1906. évi október hó 17-én. Ferencz József s. k. Kossuth Ferencz s. k. Ez a királyi kézirat egy darab történelmet jelent, mert először jelenik meg, egy okiraton Ferencz Józsefnek a királynak a neve, Kossuth Ferencznek, Kossuth Lajos fiának a nevével együtt.

— **Pitreich lemondása.** Pitreich közös hadügyminiszter beadta lemondását, melyet ő Felsége már el is fogadott és helyére Schönaiich osztrák landwehr minisztert nevezte ki. A parlamenti körökben az a hír van elterjedve, hogy a király Pitreicht a vezérkar főnökévé fogja kinevezni, Schönaiich utóda az osztrák Landwehrminiszteri állásban Fiedler tábornagy, bécsi hadtestparancsnok lesz.

— **A brassói főispán-iktatás.** Gr. Mikes Zsigmond Brassóvármegye új főispánjának beiktatása november 10-én fog megtörténni. Értesülés szerint Prázmár és Szászhermány díszes hatos fogatu kocsival és lovas bandériummal jön Bodolára és Pázmárra szállítja a főispánt, kit a közönség az önk. tüzoltó-egylet tréziikara és az előjárósági tagok fognak kísérni. Prázmáron a főszolgabíró üdvözl. Innen a fél 9 órai vonattal, a főispán kíséretével Brassóba utazik, Brassóban a diszkapunál Brassó város polgármestere fogadja, a megyeházánál meg az alispán. Azután veszi kezdetét a hivatalos diszgyűlés.

Mégis legjobb itthon.

Irtta Bársony István.

— Ejnye, miket nem mond. Hát mink nem dolgozánk? kérdezte valamelyik. Kaszás Nagy István megcsóválta a fejét. — No — mondta — úgy ahogy kendtek is dolgoznak. Aki arat, meg aki kubikos, biz az dolgozik itt is. Hanem az egész esztendőnek a felét biz átaluszsza, átalamusziskodja a legtöbb. Olyan is van, aki ha valamit keresett, addig drága pénzért se áll munkába megint, amig egy garast érez. Én mondom újra, ha itthon úgy dolgoznának sohase kéne nekünk Amerika.

— Hát ezért gondolta meg magát, hogy visszajött — okoskodott a Tarajos-gyerek aki minden lében szeretett kanál lenni. István összeránczolta a homlokát.

— Engem más hozott vissza.

Mindenki kíváncsian várta, hogy ugyan mi? István folytatta:

— Az, ami mindenkit megkinoz a maga alkalmával, akinek szive van. Nagyon vágytam — haza.

Kigyuadt a szeme; kiegyenesedett; — az arcza ki pirult. Olyan lett, mint a prédikáló pap a templomban.

Tudják is azt kendtek, mi az oda lenni a messze idegenben, ahol az embernek a szavát sem

értik, ahol azt se sejtí a sok jött-ment náció, hogy van a világon valahol egy ország: Magyarország! Amig az ember csak távolodik a hajóval s várja, hogy mi lesz, hogy majd megszépül a tulsó parton a világ, az élet, addig a kíváncsiság és a bizonytalanság tartja benne a lelket. De aztán földet értünk. Azt mondjuk: megérkeztünk. S akkor mindjárt nagyot dobban a szivünk, mert egy belső hang azt kérdi: hová? És nem tudjuk rá azt felelni: haza! Mert a mi hazánk messze van innen és ez a föld a mi igazi hazánk sohasem lehet. Itt jön-megy, nyüzsög az ember, mint a hangya a bolyban és egyikhez sincs közünk. Egyik se tudna olyat mondani, még ha értenék is a szavát, ami jól es nekünk. Én tudom, mert az első napon, amikor a lábammal az aranyporos (ezt gunyosan mondta) piszokra léptem, már futvást futottam volna vissza. Csakhogy rösteltem volna. Még az itthon levők is ki-nevettek volna. Hit így már ki kellett állanom akár-hogy is; el kellett szánnom magamat, hogy legalább egy vagy másiél esztendőt kihuzok, hogy érdemes legyen a sok nagy hühó, amivel elkezdtem.

— Hanem azt nem kívánom kendteknek, ahogy kezdtem, — se ahogy folytattam.

— Arról, hogy mit álltam ki, nem beszélek. Hogy vittek, dobáltak ide-oda; hogy értettem meg mihamarább, hogy az igavonó állat sorsára jutottam, akinek gazdája van s az azt teszi vele, amit akar. Mert ha nem szabadna is neki, de ki tudott ellene tenni, fel-lázadni? Az ember örül, hogy él s csak engedelmessékedik, mint a csürhe. Hanem ez semmise.

— Nosza akkor mi a valami? dohogott Szilágyi hitetlenül.

— Már én csak a magam eszével gondolkodom, — a magam szivével érzek, felelt Kaszás Nagy István csendes szóval és lehorgasztotta a fejét megint. — Énnekem az fájt szörnyen, hogy az édes hazámtól olyan messzire estem Mindig állottam azelőtt a népbolonditóktól, hogy nem kell érzelegni, a haza csak annak a hazája, akinek jó dolga van benne. De most már beszélhetnek nekem! Hát az édes szülők mellett nincs olyan jó dolgunk, mint a gazdagoknak, már azért az anyánkat ne szeressük? Hol van ugy a világon, hogy egyformán jó sora legyen mindenkinek? S az én kis viskóm, ahol szeretet várt engem (itt el-akadt a szava, nehezen beszélt), nem ér-e fel... a világon... minden gazdasággal?! (Nagy könny-cseppek gördültek ki a szeméből.)

— Most már senkisem vár. A hűséges párom itt hagyott, hogy én is itt hagytam őt, amikor ugy kért, hogy ne menjek el. Magamra maradtam. Csak egy van még, ami a szivemnek melegsége. Az a gondolat, hogy itthon vagyok. A hazám földjén vagyok. Amikor tegnap megérkeztem, megcsókoltam a földet idehaza. Mert ez a föld szent a magyar embernek. És én sohasem éreztem odaát, hogy én szeretném a földet

megcsókolni. Csak el-elfordult a szemem abba az irányba, ahol gondoltam, hogy Magyarország lehet. És ha szépet álmotam, akkor bizonyosan a mi kis harangunk szólott álmomban s az akáczfáink alatt üldögéltem este, munka után, egy pipa dohány mellett. Mit tudják azt magok? Adjanak hálát az Istennek. Itt az ember a madarak szavát is érti, ott senkiét sem. Itt az ember azt hiszi, mindenkinek rokona valahogy, ott egy lélek sincs, aki hozzánk huzna. Én ha ott meghaltam volna, akkor kísértet lennék, hazajárnék; mig haló poromban se birnám a hazámtól való elszakadást.

— Ámen! — mondta valaki erős hangon.

Az emberek odafordultak. Kaszás Nagy István lekapta a kalapját.

A tiszteletes ur állott mögöttük.

A templomban harangoztak.

— A kis falusi harang úgy csengett-bongott, mintha Istenhozottal köszöntené Kaszás Nagy Istvánt, a hazatértet.

A tiszteletes ur megindult a templom felé. Az emberek is önkéntelenül követték.

Elöl ment Kaszás Nagy István; utána azok, aki az aranyországba vágytak volt.

Most valamennyi gondolkodva hallagott egymás mellett.

Szilágyi akinek azelőtt a legnagyobb szája volt, oda is sugta a szomszédjának:

— Én nem tartok kendekkel; megpróbálom az aranyásást itthon.

Az emberek hallgattak, de egyetértően bölintottak.

A Dr. Schmidt G. főtörzsorvos és physikus által feltalált hires

FÜL-OLAJ

megszüntet gyorsan és alaposan időközi **süket-séget, fülfolyást, zúgást és nehézhallást** meg idült esetekben is. Ára üvegenként használati utasítással 2 frt. Kapható **Debreczenben, Kossuth-utca 8. szám** az „Arany Egyszarvu“-hoz című gyógyszerárban.

Agrár takarékpénztár r. t. Maros-Vásárhelyt.

Teljesen befizetett részvénytőke egy millió kor.

Fióktintézetek és kirendeltségek: Csikszereda, Gyergyó-szentmiklós, Marosludas, Marosujvár, Nyárádszereda, Parajd, Sz.-Udvarhely és Székely-Keresztur.

Van szerencsénk értesíteni, hogy Széchényi-téri intézeti házunk földszinti sarokhelyiségében külön

Bank és Pénzváltó-üzletet

létesítettünk, melynek üzletköre a következő:

1. **Értékpapírok, idegenpénzek** és érmek vétele és eladása.
2. **Tőzsdei megbízások** teljesítése.
3. **Sorsjegyek eladása letétjegyre** csekély foglaló lefizetése ellenében, a fennmaradó vételért az intézet mérsékelt kamat mellett kölcsön adja, — akár pedig egyenlő havi **részletfizetésre** is. — Az első részlet lefizetése után a sorsjegyekre eső nyeresmény már a bevőt illeti.
4. **Sorsjegy igérvények** kibocsátása minden huzásra.
5. **Árfolyam veszteség elleni biztosítás.**
6. **Kisorsolt sorsjegyek** és egyéb sorsolt érték-papírok beváltása.
7. **Előlegek nyújtása értékpapírokra** a legmérsékelt kamat mellett.
8. **Osztálysorsjegyek** elárusítása.
9. **Takarékbetétek átvétele** könyvecskékre, folyó és cheque számlára.
10. **Szelvények beváltása** és új szelvényvek beszerzése.
11. **Utalványok és hitellevelek kiállítása** bel és külföldi piacokra.
12. **Letétek.** Elfogadunk értékpapírokat, okmányokat kezelésre vagy lepecsételt csomagban megőrzésre mérsékelt díj mellett.
13. **Magánpénztárak (Safe deposit)** Értékpapíroks okmányok, ékszerek, végrendeletek stb. tűz- és betörésmentes megőrzésére szolgáló rekeszek olcsó díj melletti bérbeadása.

1. **Költségmentes megvizsgálása** sorsjegyek és mindennemű sorsolás alá eső értékpapírok huzásának.

15. **Kivándorlóktól érkező** pénzek, utalványok és chequek legolcsóbb beváltási helye.

Foglalkozunk egyáltalán mindazzal, a mi a bank- és pénzváltó üzlet körébe vág és szívesen szolgálunk felvilágosítással és utalgatásokkal.

A pénzváltó üzlet hivatalos órái:

délelőtt 8—1 óráig

délután 3—6 óráig.

Agrár Takarékpénztár Részvényársaság
Maros Vásárhelyt.

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMEZES IZÜ TERMÉSZETES
HASHAJTÓSZER.



„VASÁRNTAP“

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES HETILAP,

== AZ ERDÉLYI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET EGYHÁZI ÉRTEKEZLETÉNEK KIADÁSA. ==

Szerkesztik: **Tóthfalusi József** ref. lelkész és **Paál Gusztáv** ref. koll. tanár, Maros-Vásárhelyt.

Mi a „Vasárnap“ célja?

A „Vasárnap“ célja az, hogy legyen a mi olvasni tudó és olvasni szerető magyar és első sorban erdélyi református magyar véreinknek komoly irányu, egészséges szellemi táplálékot adó, a világ dolgairól hejyesen tájékoztató olvasmánya, a melyből tápot merítsen hitének, vallásos szükségletének; megismertesse teendőivel, hogy azok teljesítése által igaz keresztyén magyar ember lehessen.

Hogyan fizessünk elő a „Vasárnapra“?

A „Vasárnap“ előfizetési díja egész évre 4 korona, félévre 2 kor., negyedévre 1 korona. Előfizetünk úgy, hogy a megfelelő előfizetési díjat postán utalványozva a „Vasárnap“ kiadóhivatala címére Maros-Vásárhelyt, Szentgyörgy-utca 9. sz. címre elküldjük. A megrendelést észszerűen eszközölheti mindenki a maga illetékes lelkésze útján is, a ki szívesen fogja az előfizetési díjat hozzánk elküldeni.

Ne hanyagoljuk el a megrendelést, hogy a lap küldésében fenakadás ne álljon elé.

A „Vasárnap“ jutányos áron hirdetések is elfogad.



Ha a szép Maros-Vásárhelyen ügyes bajos dolga, akad ne mulassza el megtekinteni

az ev. ref. Kollegiumi könyvkereskedést

hol az irodalom legújabb termékei állandóan raktáron vannak, ép úgy szakmunkák mindenféle nyelven, imakönyvek egyszerű és pompás díszkötésben, ifjusági könyvek, folyóiratok stb. Bárhol és bárki által hirdetett mű legrövidebb idő alatt — portómentesen — megrendelhető.

Papíráru raktáram a legragályosabb, hol olcsó pénzen jó árut kap a t. vevő, mert 100 levélpapír és 100 boríték csinos dobozban csak 60 kr., amelynek eddig 1 frt. 60 kr. volt az ára. — 500 firom fehér írói papír 2 frt 20 kr. 500 iv fogalmazó papír 1 frt 40 kr. Pecsétviasz, tinta, itató papír, írónok és számtalan e szakmába vágó, de itt fel nem sorolható cikk a legolcsóbban beszerezhető.

Nagy gondot fordítok tanszerekre és tankönyvekre, népkönyvtárakra, havi részletfizetésre.

Jó és olcsó! ez a jelszó. — Postai megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Az ev. ref. kollegiumi könyvkereskedés

MÁRVÁNYI ARTHUR Maros-Vásárhely, Főtér Bál-ház.

ADI ÁRPÁD

➤ **KÖNYVNYOMDÁJA ÉS KÖNYVKÖTÉSZE** ➤
MAROS-VÁSÁRHELY SZÉCHENYI-TÉR.

Ajánlja két nagy gyorsajtóval,
két amerikai gyorsajtóval, lyukasztó
és több segédgéppel, valamint a leg-
modernebb új betűkkel jól felszerelt

könyvnyomdáját

minden e szakba vágó munkák gyors
és izléses elkészítésére, feltűnő olcsó
árak mellett.

Vidéki megrendelések azonnal esz-
közöltetnek.